

Zon en maan

In onze jeugd zochten wij vanwege de brandende zon graag de koelte van de 'scheem' op. Wij troostten ons met de gedachte dat het eigenlijk nog wel meeviel met de hitte. Want bij de buren woonde Gerard, en daar was het dus nog altijd één 'Graat' meer. En spelend in het bos bij Sluis 15 naast Maan Mertens, zongen wij: 'Zie de Maan schijnt door bomen'. Kinderlijke woordgrapjes over zon en maan.

In deze aflevering spelen zon en maan de hoofdrol. De jaren 1910, 1911 en 1912 kenmerkten zich door een opvallende reeks natuurverschijnselen. In 1910 waren op een avond honderden Nederweertenaren bijeen gekomen op het voetbalveld achter 'Gieëne Fik'. Daar waren zij er getuige van dat de beroemde Komeet van Halley aan het firmament verscheen. Na een lange tijd geduld te hebben uitgeoefend, zagen zij richting westen, boven Rosveld, hoe de nét ondergaande zon de lange sluier van de komeet in fel licht zette. Acht dagen lang konden de Nederweertenaren dit schouwspel, dat zich met een regelmaat van eens in de 76 jaar voordoet, gadeslaan. Pas in 1986 herhaalde dit fenomeen zich.

Het daarop volgende jaar 1911 kenmerkte zich door een natuurverschijnsel van een andere orde. In geheel Limburg vond door de aanhoudend brandende zon de droogste zomer sedert mensenheugenis plaats. Een maand lang bedroeg de gemiddelde maximumtemperatuur ruim 30 graden. Daarbij zouden zelfs de record-droogteperiodes van 1994 en 1995 in de schaduw vallen.

Maar de meeste indruk maakte toch wel de totale zonsverduistering op 17 april 1912. Deze duurde van elf 's ochtends tot twee uur 's middags. De maan schoof tussen de zon en de aarde en schermde haar op het hoogtepunt volledig af. Er was een snel invallende schemering en de kippen gingen op stok. Een kille wind stak op en het koelde sterk af.

De bekende Nederweerder aannemer Guulke Linsen (geb. 1883) was op dat moment betrokken bij de bouw van het nieuwe winkel-

Het jaartal 1912 in de gevel van het winkelpand "Thomassen" (Kerkstraat 43). Tijdens de bouw werd Guulke Linsen verrast door de zonsverduistering. Foto: A. Bruekers.

pand "Thomassen", Kerkstraat 43. Hij werkte aan een raam op de bovenverdieping, toen de zonsverduistering begon. Hij herinnerde zich jaren later nog dat het zo donker werd, dat de bouwactiviteiten moesten worden gestaakt. Tjeu Jonckers (geb. 1905), wiens herinneringen door Peter Crins zijn vastgelegd, kan zich de zonsverduistering van 1912 nog goed voor de geest halen. Hij weet nog hoe de Nederweertenaren het advies kregen om door een beroet glaasje, of via een kom water, naar het voor de ogen gevaarlijke schouwspel te kijken.

De krant schreef in april 1912: "Om hetzelfde verschijnsel in zijn volle pracht opnieuw te bewonderen, moet men wachten tot 1999. Over 87 jaar dus! Er zijn er wel weinigen onder ons, die dat nog zullen beleven". Tjeu Jonckers, met zijn 105 jaar de oudste levende Nederweertenaar, heeft die verwachting ruimschoots weten te overtreffen!

Alfons Bruekers